

Peimarin koulutuskuntayhtymä

KONSERNIOHJE

Yhtymähallitus 15.5.2018
Yhtymävaltuusto 19.6.2018

Sisällys

1. Peimarin koulutuskuntayhtymän omistajapolitiikka.....	3
2. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	3
3. Konserniohjeen soveltamisala.....	3
4. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	4
5. Konserniohjeen sitovuus	4
6. Koulutuskuntayhtymän toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallan jako	4
7. Osakeyhtiön hallitus	4
8. Konserniraportointi	5
8.1 Toiminnan ja talouden suunnittelu ja ohjaus.....	5
8.2 Kirjanpito- tilinpäätös- ja konsernitilinpäätösperiaatteet	5
8.3 Toiminnan ja talouden raportointi	5
9. Keskitetyt konsernipalvelut ja keskitetyt toiminnot.....	6
9.1 Keskitetyn toiminnan järjestäminen ja ohjeistus	6
9.2 Tavaroiden ja palvelujen hankintoja ja omaisuuden luovutuksia koskevat ohjeet.....	6
9.3 Rahoitus, sijoitukset ja takauksen antaminen.....	6
9.3.1 Maksuliikenne ja rahoitus.....	6
9.3.2 Sijoitustoiminta.....	6
9.3.3 Takauksen ja vakuuden antaminen	6
10. Konsernin valvonta, tilintarkastus ja sisäinen valvonta.....	7
10.1 Tytäryhteisöjen sisäinen valvonta	7
10.2 Tytäryhteisöjen konsernivalvonta	7
10.3 Tytäryhteisöjen riskienhallinta	7
10.4 Tytäryhteisöjen tilintarkastus ja tarkastuslautakunnan tehtävät	7
11. Henkilöstöpolitiikka	8
12. Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet.....	8
13. Viestintä ja tiedottaminen.....	9

1. Peimarin koulutuskuntayhtymän omistajapolitiikka

Peimarin koulutuskuntayhtymän omistajapolitiikka on kuntayhtymän johtamisen väline. Siinä on kyse omistajastrategian valinnasta ja sen vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden arvioinnista. Omistajapolitiikan tavoitteena on tukea ja ohjata koulutuskuntayhtymän koulutuspalvelujen ja muiden palvelutehtävien laadukasta ja taloudellista toteuttamista.

Konserniohjaus perustuu omistukseen liittyvän määräysvallan käyttöön. Konserniohjaus jakautuu omistajaohjaukseen ja tytäryhteisöjen valvontaa koskeviin ohjeisiin. Omistajaohjauksella koulutuskuntayhtymä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön toimintaan ja ohjaa koulutuskuntayhtymän edustajien päätösvalan käyttöä yhtiökokouksissa tai vastaavissa toimielimissä.

Omistajapolitiikan ohjauksella ja valvonnalla huolehditaan siitä, että koulutuskuntayhtymän edustajat toimivat tytäryhteisöissä omistajastrategian sekä toiminnan ja talouden tavoitteiden mukaisesti ja että näiden yhteisöjen seuranta ja raportointi noudattavat koulutuskuntayhtymän omien yksikköjen seuranta- ja raportointikäytäntöjä.

2. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Peimarin koulutuskuntayhtymän konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle koulutuskuntayhtymän tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen omistajaohjauksessa.

Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, koulutuskuntayhtymän yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen sekä tiedonkulun tehostamiseen.

3. Konserniohjeen soveltamisala

Konserniohje koskee Peimarin koulutuskuntayhtymää ja sen tytäryhteisöjä. Koulutuskuntayhtymän osakkuusyhteisöissä kuntayhtymän edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Peimarin koulutuskuntayhtymän konserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin koulutuskuntayhtymällä on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Koulutuskuntayhtymän osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyritystä ja osakkuusyritystä.

Peimarin koulutuskuntayhtymän tytäryhteisöt ja osakkuusyhteisöt sekä koulutuskuntayhtymän omistusosuudet ilmoitetaan vuosittain tilinpäätöksen liitetiedoissa.

4. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy yhtymävaltuusto.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään koulutuskuntayhtymän määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen hallituksissa ja yhtiökokouksissa sekä muiden tytäryhteisöjen vastaavissa toimielimissä. Samalla tytäryhteisö sitoutuu kokonaisuudessaan konserniohjeen noudattamiseen.

Osakeyhtiölain mukaan hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja sen osakkeenomistajien etua. Asian käsittelystä tytäryhteisön hallituksen kokouksessa on toimitettava pöytäkirjanote Peimarin koulutuskuntayhtymälle (yhtymähallitukselle).

5. Konserniohjeen sitovuus

Hyväksyttyä konserniohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, säännöistä tai sopimuksista muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta koulutuskuntayhtymä ottaa huomioon konsernin kokonaisedun ja kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide tuottaa yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua tai haittaa yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti Peimarin koulutuskuntayhtymälle (yhtymähallitukselle).

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai koulutuskuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

6. Koulutuskuntayhtymän toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallan jako

Konsernijohto, konsernijohdon tehtävät sekä toimivalta on määritelty koulutuskuntayhtymän hallintosäännössä.

7. Osakeyhtiön hallitus

Osakeyhtiön hallitus pyritään muodostamaan yhtymävaltuuston ja -hallituksen puheenjohtajista, kuntayhtymän johtajasta ja talousjohtajasta. Hallituksen kokoonpanosta päätettäessä huomioidaan kuitenkin Kuntalain (410/2015 47 §) määräys siitä, että hallituksen jäsenellä on yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus sekä tasa-arvolain (609/1986 4 a§) mukaiset vaatimukset julkista valtaa käyttävien toimielinten kokoonpanosta.

8. Konserniraportointi

8.1 Toiminnan ja talouden suunnittelu ja ohjaus

Osakeyhtiölain mukaan yhtiön hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Tytäryhteisön hallituksen on hyväksyttävä vuosittain yhteisölle seuraavan vuoden taloussuunnitelma.

8.2 Kirjanpito- tilinpäätös- ja konsernitilinpäätösperiaatteet

Konserniin kuuluvissa yhteisöissä noudatetaan kuntalain ja kirjanpitolain mukaisia kirjanpito-, ja tilinpäätösperiaatteita sekä määräyksiä. Konsernitilinpäätökseen kuuluvat konsernituloslaskelma, konsernitase ja konsernin rahoituslaskelma sekä tarvittavat liitteet. Tytäryhteisöllä on oltava kalenterivuotta vastaava tilikausi. Erityisestä syystä yhtymähallitus voi hyväksyä poikkeavan tilikauden.

Koulutuskuntayhtymän taloushallinto antaa yksittäiset ohjeet konsernitilinpäätöstä varten annettavien tietojen sisällöstä, muodosta ja aikataulusta tytäryhteisöille ja osakkuusyhteisöille vuosittain ennen tilikauden päättymistä. Kirjanpitolain mukaan tilinpäätös on laadittava kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä eli kuntakonsernissa maaliskuun loppuun mennessä.

Tytäryhteisöjen on toimitettava tilinpäätöstiedot koulutuskuntayhtymälle tilikautta seuraavan helmikuun loppuun mennessä.

8.3 Toiminnan ja talouden raportointi

Koulutuskuntayhtymän tytäryhteisön hallituksen tai sitä vastaavan toimielimen on annettava yhtymähallitukselle koulutuskuntayhtymäkonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot (Kuntal 116 §). Tytäryhteisön on annettava konsernijohdon pyynnöstä selvityksiä toiminnastaan ja taloudestaan. Merkittävät poikkeamat hyväksytyistä suunnitelmista on raportoitava aina välittömästi konsernijohdolle.

Välitilinpäätökset laaditaan puolivuositain.

Vuosiraportointi tapahtuu tilinpäätöksen yhteydessä. Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava kirjanpitolain ja osakeyhtiölain säädösten mukaisesti.

9. Keskitetyt konsernipalvelut ja keskitetyt toiminnot

9.1 Keskitetyn toiminnan järjestäminen ja ohjeistus

Konsernipalveluilla tarkoitetaan palveluja, joita konserniyhteisö tuottaa keskitetysti muille konserniin kuuluvilla yhteisöille. Konsernipalveluissa on otettava huomioon hankintalainsäädännön reunaehdot ja rajoitukset. Tytäryhteisön on selvitettävä konsernijohdon kanssa etukäteen konsernipalvelujen käyttö ennen ulkoistamista. Keskitettyjä toimintoja voidaan tarjota tytäryhteisöille konsernissa esimerkiksi talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen, tietohallinnon palvelujen, sihteeripalvelujen, kiinteistöpalvelujen, ravitsemispalvelujen sekä tilintarkastuksen järjestämisen osalta.

9.2 Tavaroiden ja palvelujen hankintoja ja omaisuuden luovutuksia koskevat ohjeet

Hankintayhteistyöhön koulutuskuntayhtymän kanssa sovelletaan lakia julkisista hankinnoista, koulutuskuntayhtymän hankintaohjetta tai erityisalojen hankintalakia. Tytäryhteisöjen on selvitettävä hankintayhteistyön edellytykset ennen hankintojen toteuttamista.

9.3 Rahoitus, sijoitukset ja takauksen antaminen

9.3.1 Maksuliikenne ja rahoitus

Kuntakonsernissa pyritään yhteisöjen yhteistyöllä parhaaseen mahdolliseen tulokseen ja hyötyyn. Maksuliikennepalveluita voidaan hoitaa koulutuskuntayhtymässä keskitetysti. Maksuvalmius on pidettävä kussakin konserniin kuuluvassa tytäryhteisössä riittävänä. Vieraan pääoman hankinnan on oltava toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua. Pitkäaikaisten lainojen käyttö suurimmissa hankkeissa vahvistetaan talousarviossa. Konsernissa rahoitus-, kassavirta-, otto- ja antolainauksia hoitaa koulutuskuntayhtymän talousjohtaja. Tytäryhteisöllä on velvollisuus hyvissä ajoin aloittaa neuvottelu talousjohtajan kanssa rahoitus-, kassavirta-, otto- ja antolainauksia varten. Yhtymähallitus päättää rahoitus-, kassavirta-, otto- ja antolainauksien antamisesta tytäryhteisölle.

9.3.2 Sijoitustoiminta

Koulutuskuntayhtymän kannalta merkittävien tytäryhteisöjen on järjestettävä sijoitustoiminta yhteistyössä koulutuskuntayhtymän kanssa. Sijoituksen onnistumisesta vastaa ensisijaisesti tytäryhteisön päätösvaltainen toimielin.

9.3.3 Takauksen ja vakuuden antaminen

Takauksista päättäminen kuuluu yhtymävaltuuston toimivaltaan. Koulutuskuntayhtymä voi taata tytär- tai osakkuusyhteisöjen ottolainoja, mikäli se alentaa lainakustannuksia tai tytäryhteisöllä ei ole muita vakuuksia. Koulutuskuntayhtymä voi vaatia takauksista takausprovision. Takauksissa on otettava huomioon EU-lainsäädännön ja valtioneuvoston päätösten rajoitukset.

Tytäryhteisö ei ilman konsernijohtoon lupaa voi myöntää takauksia tai käyttää omaisuuttaan vakuutena.

10. Konsernin valvonta, tilintarkastus ja sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on osaltaan varmistaa, että yhteisön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio on luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan.

10.1 Tytäryhteisöjen sisäinen valvonta

Tytäryhteisöjen sisäinen valvonta järjestetään koulutuskuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden mukaisesti. Tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajan vastuulla on sisäisen valvonnan rakenteiden luominen omassa organisaatiossaan.

10.2 Tytäryhteisöjen konsernivalvonta

Sisäisen valvonnan toimivuudesta koko koulutuskuntayhtymässä vastaa yhtymähallitus ja sen valvontavastuu on koulutuskuntayhtymän johtajalla ja toteuttamisvastuu on tilivelvollisilla ja vastuualueiden esimiehillä.

Konserniohjeen noudattamista valvoo konsernijohto.

10.3 Tytäryhteisöjen riskienhallinta

Koulutuskuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet hyväksytään yhtymävaltuustossa. Yhtymähallitus antaa sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet. Näitä periaatteita ja ohjeita noudatetaan soveltuvin osin myös tytäryhteisöissä.

10.4 Tytäryhteisöjen tilintarkastus ja tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 122 §:n mukaan yhtymävaltuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön, jonka tulee olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä yhteisö (JHTT-yhteisö). Koulutuskuntayhtymän 100 % omistamien tytäryhteisöjen tilintarkastusyhteisöksi tulee valita sama tilintarkastusyhteisö kuin koulutuskuntayhtymällä. Tilintarkastajan valinnasta päättää ao. tytäryhteisön yhtiökokous.

Kuntalain 121 §:n mukaan yhtymävaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen ja arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava yhtymävaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko yhtymävaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kuntayhtymässä ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava koulutuskuntayhtymän ja tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

11. Henkilöstöpolitiikka

Konsernin tytäryhteisöjen on noudatettava toiminnassaan pääsääntöisesti koulutuskuntayhtymän henkilöstöpolitiikan periaatteita sekä voimassa olevia toimialan virka- ja työehtosopimuksia. Harkinnanvaraisten palvelussuhteen ehtojen myöntämisessä on noudatettava koulutuskuntayhtymän käytäntöjä.

Henkilöstön käytön tulee olla tehokasta, tarkoituksenmukaista ja taloudellista. Mahdollisuudet henkilöstön sisäiseen liikkuvuuteen ja toimintojen keskittämiseen otetaan huomioon suunnittelussa ja johtamisessa.

Tytäryhteisöt järjestävät eläkevakuutuksensa Kuntien eläkevakuutuksessa silloin, kun se on koulutuskuntayhtymän edun mukaista eikä tytäryhteisön etu muuta edellytä.

12. Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet

Konserniin kuuluvan tytäryhteisön on ennen omaa päätöksentekoaan selvitettävä konsernijohton ennakkokäsitys asiaan silloin, kun päätettävä asia merkittävästi vaikuttaa tytäryhteisön tai koulutuskuntayhtymän toimintaan tai taloudelliseen vastuuseen. Lopullinen päätösvalta ja vastuu on ennakkokäsitystä edellyttävästä asiasta aina yhteisön omalla päätöksentekuelimellä, vaikka konsernijohton ennakkokäsitys päätettävään asiaan on hankittu ennen yhteisön päätöstä.

Tytäryhteisön hallituksen on hankittava konsernijohton ennakkokäsitys hyvissä ajoin ennen kuin ryhdytään seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen muuttaminen
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit sekä toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei ole erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten tai muiden yhtiötä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan tai hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen

- periaatteelliset tai taloudellisen merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset
- merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssin tai selvitystilaan tai saneerausmenettelyyn hakeutuminen
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa koulutuskuntayhtymään

13. Viestintä ja tiedottaminen

Kuntalain 29 §:n mukaan koulutuskuntayhtymän on sopivin tavoin tiedotettava asukkailleen yhteisön toiminnasta silloin, kun se hoitaa kunnallista toimintaa tai palvelua.

Yhteisön on annettava tiedotusta varten koulutuskuntayhtymälle tiedottamista varten riittävän kattavat tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa.

Yhteisöä koskevasta tiedottamisesta vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä koulutuskuntayhtymän puolesta yhtymähallitus ja koulutuskuntayhtymän johtaja. Tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida koulutuskuntayhtymän yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.